

Begrijpend lezen

Oefenboek (3)

Verschillende tekstsoorten met opgaven
voor groep 6

Junior Einstein

© 2016 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3051, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). v. 01

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-92265-17-3

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Uitleg van de hoofddoelen 6

Kenmerken van een gedicht 7

Woordhulp 8

Een verhaal met plaatjes | De avonturen van Dexter 9

We gaan op avontuur! | Overleven in de wildernis 13

Aan en uit | Elektriciteit 17

Een sprookje van Andersen | De nieuwe kleren van de keizer 21

Dromen | Toveren 25

Krantenberichten | De Junior Einstein-krant 29

Een wijze les | Wist je dat ...? 33

Antwoorden 38

Inleiding

Met dit Begrijpend lezen Oefenboek groep 6 (deel 3 van een serie) kunnen kinderen op een goede en verantwoorde manier hun vaardigheden voor begrijpend lezen verder ontwikkelen.

Begrijpen wat je leest, is de essentie van lezen en leren. Het is een van de belangrijkste vaardigheden die leerlingen moeten ontwikkelen op school. Begrijpend lezen is een cognitief proces, waarbij de lezer steeds schakelt tussen de informatie uit de tekst en zijn eigen kennis over dat onderwerp. Terwijl de lezer de tekst leest, maakt hij een mentale voorstelling van de tekst, waarin de informatie en de eigen kennis geïntegreerd zijn.

Om een tekst goed te begrijpen, is het belangrijk dat de lezer het technisch lezen onder de knie heeft, beschikt over een goede woordenschat en enige kennis van de wereld heeft. Het is niet zo dat deze vaardigheden automatisch leiden tot een goede beheersing van begrijpend lezen. Het oefenen van begrijpend lezen is dus zeer belangrijk. Door veel te oefenen ontstaat er een actieve leeshouding en worden de taalvaardigheid en algemene ontwikkeling uitgebreid. Hierdoor kunnen kinderen steeds langere en moeilijkere teksten op een hoger niveau verwerken. Het is belangrijk dat er ruimte is voor verschillende soorten teksten met een variatie in moeilijkheidsgraad. Het oefenen op het eigen niveau zorgt voor succeservaringen, wat leidt tot meer leesplezier. Het is dus van groot belang om te blijven oefenen met begrijpend lezen.

Werken vanuit doelen

Bij begrijpend lezen gaat het om het verwerken van informatie in een tekst. Om richting te geven aan deze verwerking wordt er gewerkt vanuit doelen. Met behulp van de leesstrategieën kunnen deze doelen beheerst worden.

Bij de teksten in dit Oefenboek wordt uitgegaan van gemiddeld twee hoofddoelen per tekst. Deze doelen sluiten aan bij het type tekst. De vragen die na het lezen van een tekst gesteld worden, hebben betrekking op deze doelen.

Leesstrategieën

Je mag er niet zomaar van uitgaan dat kinderen een tekst kunnen lezen, deze begrijpen en daar achteraf wat vragen over kunnen beantwoorden. Het is belangrijk dat het begrijpend lezen al voor het daadwerkelijke lezen begint. Ook tijdens het lezen zijn kinderen met allerlei processen bezig om een tekst beter te begrijpen. Doordat er allerlei gedachten worden gevormd over wat ze lezen, geven ze betekenis

aan een tekst. Het beantwoorden van de vragen na het lezen is dus maar een deel van het totale begrijpend lezen.

Om een tekst beter te begrijpen, kun je gebruikmaken van verschillende leesstrategieën. Zo'n leesstrategie is een hulpmiddel en geen leesdoel. Om het leerbaar en hanteerbaar te houden, is het belangrijk dat er zo min mogelijk leesstrategieën worden aangeboden. Hierdoor kunnen de strategieën ook makkelijker toegepast worden bij bijvoorbeeld zaakvakteksten. We hanteren daarom vier belangrijke leesstrategieën:

1. Voorkennis activeren

Hierbij legt de lezer verbanden tussen zijn eigen kennis en de nieuwe informatie. *Doet iets in deze tekst mij denken aan iets uit mijn eigen leven of iets wat ik al ken?*

2. Voorspellen

Voordat de lezer de tekst gaat lezen, voorspelt hij wat de inhoud zou kunnen zijn. Dit helpt de lezer om de tekst beter te begrijpen. Bij het voorspellen van de inhoud kijkt de lezer vooraf naar de afbeeldingen, de titel en de tussenkopjes, maar hij kan ook zijn eigen voorkennis inzetten.

3. Visualiseren

De lezer probeert de inhoud van de tekst te visualiseren. Hierbij maakt hij er als het ware een foto of een filmpje van in zijn hoofd. Hierdoor krijgt de tekst meer betekenis en kan hij zich beter inleven.

4. Vragen bedenken

De lezer bedenkt zowel voor, tijdens als na het lezen vragen met betrekking tot de tekst. Hierdoor blijft de lezer gemotiveerd. *Wat leer ik van deze tekst? Wat heb ik hieraan? Is er een stukje in de tekst waar ik een vraag bij heb? Wat vind ik verwarrend?*

Deze leesstrategieën zijn algemeen inzetbaar bij allerlei soorten teksten en kunnen zowel voor, tijdens als na het lezen gebruikt worden. Daarnaast worden deze leesstrategieën door goede lezers voortdurend en in samenhang gebruikt.

Verschillende soorten teksten

Tijdens het leesproces wordt er betekenis gegeven aan een geschreven tekst. De lezer kan dit leesproces inzetten in verschillende situaties, bijvoorbeeld om instructies op te volgen, om zichzelf te vermaken, om nieuwe informatie te verkrijgen, om studieteksten te onthouden of om informatie op te zoeken.

In het dagelijks leven komen we voortdurend in aanraking met verschillende soorten teksten. Dit Oefenboek speelt hierop in door ook verschillende tekstsoorten aan te bie-

den. Deze kunnen *informatief* (de schrijver geeft feitelijke informatie), *betogend* (de schrijver geeft naast feitelijke informatie ook zijn eigen mening of opvatting), *instructief* (de schrijver legt uit hoe je een bepaalde handeling moet verrichten) of *fictief* (de schrijver wil de lezer plezier laten beleven met een verzonnen verhaal) of poëzie zijn.

Opbouw oefeningen

De opgaven in dit Oefenboek zijn telkens op dezelfde wijze opgebouwd. Eerst wordt de voorkennis geactiveerd. Dit helpt kinderen bij het verwerken van de informatie in een tekst. Hierbij wordt allereerst de tekst kort ingeleid en de doelen staan vermeld. Dan volgt er een woordenschatopdracht, om tot een beter begrip van de tekst te komen. Na het activeren van de voorkennis volgt de tekst, die nauwkeurig doorgelezen moet worden. De lezer krijgt als tip een leesvraag mee. Tot slot zijn er vragen over de tekst.

De lezer zet tijdens het lezen drie stappen om een tekst beter te verwerken:

1. Voor het lezen

Het activeren van de voorkennis door:

- het voorspellen van de inhoud van een tekst,
- de betekenis van woorden te achterhalen,
- de leesvraag te lezen.

2. Tijdens het lezen

De informatie verwerken door:

- de betekenis van woorden te achterhalen,
- de tekst te lezen en te zoeken naar aanwijzingen om de leesvraag te kunnen beantwoorden.

3. Na het lezen

De informatie verwerken door:

- de voorspelling te controleren,
- de tekst samen te vatten,
- de vragen te beantwoorden,
- de leesvraag te beantwoorden.

Voorspellen

Iedere oefening start met de vragen ‘Wat zie je al?’ en ‘Wat weet je al?’, waardoor kinderen ertoe worden aangespoord hun voorkennis te activeren en te voorspellen waar de tekst over gaat. Door gebruik te maken van de titels, de tussenkopjes, de afbeeldingen en bijvoorbeeld opvallende woorden, kunnen kinderen nagaan wat ze al over het onderwerp weten, voordat ze de tekst hebben gelezen.

Woordenschat

Bij iedere oefening wordt aandacht besteed aan moeilijke woorden uit de tekst. Een goede woordenschat is essentieel om een tekst te kunnen begrijpen. Door vooraf al aandacht te besteden aan de moeilijke woorden in de tekst, worden kinderen geholpen de tekst beter te begrijpen.

De leesvraag

De leesvraag is een centrale vraag die aansluit bij de tekst. Dit kan een open vraag zijn om de lezer aan het denken te zetten, maar ook een gesloten vraag. Om deze leesvraag te beantwoorden zal de lezer zich dus steeds dingen moeten afvragen tijdens het lezen. De leesvraag dwingt de lezer als het ware om de tekst nauwkeurig te lezen.

De tekst

Na het activeren van de voorkennis volgt de tekst waar het in de oefening om draait. Dit zijn verschillende soorten teksten: informatief, betogend, instructief, fictief of poëzie. Binnen de tekst wordt de lezer herinnerd aan de leesvraag, waardoor hij alert blijft tijdens het lezen. Mocht de lezer nog moeilijke woorden tegenkomen die niet vooraf zijn behandeld, dan kan hij de woordhulp op bladzijde 8 gebruiken. Hierin staat stap voor stap uitgelegd hoe je achter de betekenis van een woord kunt komen. Wanneer de betekenis van de moeilijke woorden is achterhaald, is het verstandig om de tekst nogmaals te lezen. Dan wordt de tekst beter begrepen.

De vragen

Na het lezen volgen de vragen over de tekst. Deze sluiten zoveel mogelijk aan bij de gestelde doelen. Iedere oefening sluit af met de beantwoording van de leesvraag.

Méér oefenen

Dit boek is het derde deel van een set van drie. Alle boeken samen vormen een gedegen oefening in het begrijpend lezen. Wil je méér oefenen, dan biedt Junior Einstein ook een uitgebreide online oefen- en leeromgeving. Kijk op onze website www.junioreinstein.nl.

Onderwerp en hoofdgedachte

Het **onderwerp** vertelt in één of enkele woorden waar de tekst over gaat. De **hoofdgedachte** vertelt kort waar de tekst over gaat, meestal in één of twee zinnen.

Onderwerp Vakantie

Hoofdgedachte Mensen gaan minder op vakantie naar het buitenland, maar boeken steeds vaker een vakantie in Nederland.

Samenvatting

Een **samenvatting** van een tekst is een verkorte versie van de oorspronkelijke tekst. In de samenvatting wordt alleen de belangrijkste informatie uit de tekst genoemd. Vaak gebeurt dit in chronologische volgorde, dus de volgorde waarin het ook is gebeurd.

Details

Om een tekst te begrijpen heb je steun aan de belangrijkste woorden, de sleutelwoorden. Soms heb je meer informatie nodig om iets goed te kunnen begrijpen of om iets te weten te komen. Je gaat dan ook letten op **details**. Deze details geven je belangrijke informatie, bijvoorbeeld over hoe iets eruitziet of wat belangrijke kenmerken van iets zijn. Als je details uit een tekst of een alinea wilt halen, moet je de tekst of alinea heel precies lezen.

Oorzaak en gevolg

Er gebeurt iets, dat noem je de **oorzaak**. Wat er daarna gebeurt, heet het **gevolg**. Zonder oorzaak is er geen gevolg. Let goed op de signaalwoorden *waardoor, daardoor, hierdoor, doordat, zodat, omdat, vanwege* en *hoe komt het dat ...* Die kondigen aan dat er een oorzaak met gevolg is. Deze signaalwoorden hoeven er niet altijd bij te staan!

Luuk voelt zich geweldig. Hij heeft de zwemwedstrijd gewonnen.

Oorzaak Hij heeft de zwemwedstrijd gewonnen.

Gevolg Luuk voelt zich geweldig.

Probleem en oplossing

In een tekst staat soms een **probleem** met een **oplossing**. Er kunnen ook meerdere oplossingen bij een probleem worden gegeven of meer problemen bij een oplossing.

In een tekst legt de schrijver soms uit waarom iets een probleem is en waarom iets een goede oplossing is. Dat noem je ook wel argumenten. Een **argument** kun je soms herkennen aan signaalwoorden. Bijvoorbeeld: *waarom, daarom* en *omdat*.

Dexter gaat bij de open haard liggen, omdat hij het koud heeft.

Probleem Hij heeft het koud.

Oplossing Dexter gaat bij de open haard liggen.

Tijdsvolgorde

Een tijdsvolgorde kan voorkomen in allerlei soorten teksten. Signaalwoorden kunnen je helpen bij het herkennen van de tijdsvolgorde. Bijvoorbeeld: jaartallen en woorden als *eerst, dan* en *uiteindelijk*.

Soms zijn de gebeurtenissen in een tekst in dezelfde volgorde beschreven als waarin ze voorkomen of zijn voorgekomen. Het kan ook dat gebeurtenissen in een andere volgorde worden verteld, dan ze zijn voorgekomen.

Signaalwoord van tijd

Een signaalwoord geeft een verband aan tussen alinea's of zinnen. Zo'n woord geeft jou belangrijke informatie. Met een **signaalwoord van tijd** kan bijvoorbeeld een tijdsvolgorde worden aangegeven. Voorbeelden van signaalwoorden van tijd zijn: *eerst, vervolgens, daarna, nu, dan, toen, ten slotte* en *uiteindelijk*.

Eerst deed ik mijn pyjama aan en vervolgens poetste ik mijn tanden. Daarna stapte ik in bed en uiteindelijk viel ik in slaap.

Dankzij de signaalwoorden **eerst, vervolgens, daarna** en **uiteindelijk**, weet je in welke volgorde iemand iets gedaan heeft.

Overeenkomsten en verschillen

Als je informatie wilt vergelijken, kun je zowel **overeenkomsten** als **verschillen** tegenkomen. Een overeenkomst geeft aan dat er iets hetzelfde is. Een verschil geeft aan dat er iets anders is.

- Overeenkomst** Daan en Lotte hebben allebei blauwe ogen.
- Verschil** Daan is een jongen. Lotte is een meisje.

Letterlijk en figuurlijk taalgebruik

Als je iets zegt wat je ook precies zo bedoelt, dan is dit **letterlijk** taalgebruik. Bij **figuurlijk** taalgebruik zeg je iets wat je niet letterlijk zo bedoelt.

- Letterlijk** Mama kookt de aardappelen op het fornuis.
- Figuurlijk** De man kookt van woede.
(De man kookt niet echt, maar is heel erg boos.)

Verwijswoorden

Een **verwijswoord** is een woord dat verwijst naar een ander woord of een (deel van een) zin. Dat andere woord kan al genoemd zijn in de tekst of vlak na het verwijswoord nog genoemd worden. Verwijswoorden verwijzen naar mensen, dieren of dingen. Voorbeelden zijn: *hij, zij, het, hen, hun, deze, die, dit, dat en wat*.

*Roos bakt een taart. **Ze** is benieuwd hoe **het** smaakt.*

Het verwijswoord **Ze** verwijst hier naar **Roos**.
Het verwijswoord **het** verwijst hier naar **een taart**.

Woordbetekenis

Om een tekst goed te kunnen begrijpen, moet je de **betekenis van woorden** kennen. Soms staan er in een tekst moeilijke woorden waarvan je de betekenis (nog) niet kent. Er zijn verschillende manieren waarop je toch achter de betekenis van deze woorden kunt komen. Je kunt hiervoor de woordhulp op bladzijde 8 gebruiken.

Kenmerken van een gedicht

Strofen

Een gedicht bestaat vaak uit verschillende stukjes tekst. Het lijken alinea's, zoals je deze ook in andere soorten teksten ziet, maar bij een gedicht noem je dit **strofen**.

Rijmschema

Een belangrijk kenmerk van een gedicht is dat de regels vaak (niet altijd!) rijmen. De schrijver gebruikt een **rijmschema**. Dit is een schema waarmee je kunt aangeven welke regels op elkaar rijmen. Bij een gedicht met het rijmschema a – a – b – b rijmen bijvoorbeeld de eerste twee regels van een strofe op elkaar en de derde en de vierde regel van een strofe. Bij een gedicht met een rijmschema a – b – c – b rijmen alleen de tweede en de laatste regel van een strofe op elkaar.

Dichterlijke vrijheid

In een tekst beginnen nieuwe zinnen altijd met een hoofdletter en worden er leestekens, zoals punten en komma's gebruikt. In een gedicht hoeft dit niet zo te zijn. De schrijver van een gedicht mag zelf kiezen of de regels met een hoofdletter beginnen of niet en of hij punten en komma's gebruikt.

Voorbeeldgedicht

- a Als ik op mijn vingers fluit
b en wapper met een worstje,
c dan kruipt hij uit de schaduw,
b met op zijn kop een korstje.
- a Op zijn gat een grote wrat
b en vijftig stekels op zijn kop.
c Een bek vol scherp tanden
c en schubben op zijn handen.
- a Knorrend komt hij dichterbij,
a zo staan we samen zij aan zij.
b Ik mag hem nu gaan aaïen,
b zijn staartje laat hij zwaaien.

Soms begrijp je een woord nog niet, maar wil je wel graag weten wat het woord betekent. Je kunt op verschillende manieren achter de betekenis van een woord komen.

Bekijk het woord

Kijk naar het (moeilijke) woord. Soms ken je al een stukje van het woord. Dit kan je dan helpen om achter de betekenis van het hele woord te komen.

Bijvoorbeeld het woord: *multicultureel*
Ken jij al een stukje van dit woord?

Multi betekent: *meer dan één, verschillende*
Cultuur betekent: *de gebruiken van een volk of land.*
Multicultureel betekent dus: *met gebruiken van verschillende landen of volken.*

Bekijk de afbeelding(en)

Kijk naar de afbeelding(en) bij de tekst. Heeft het woord misschien iets met de afbeelding(en) te maken?

Soms heeft een afbeelding een onderschrift. Lees dit altijd. Het kan namelijk zijn dat hier het moeilijke woord ook wordt genoemd en dat je daardoor achter de betekenis komt.

Bijvoorbeeld het woord: *telescoop*

Joris kijkt door zijn telescoop naar de sterren.

Lees terug of vooruit

Lees de zin voor de zin met het moeilijke woord of de zin na de zin met het moeilijke woord, want:

- daar wordt soms al uitgelegd wat het woord betekent,
- daar staat soms een woord dat ongeveer hetzelfde betekent,
- daar staat soms het tegenovergestelde woord.

Bijvoorbeeld: *Op zaterdagochtend werd de raket **gelanceerd**. De raket steeg op en begon aan zijn reis naar de maan.*

Raadpleeg een bron

Weet je de betekenis van het moeilijke woord nog niet? Raadpleeg dan een bron! Je kunt bijvoorbeeld:

- de betekenis van het woord opzoeken in een woordenboek of op internet,
- de betekenis aan iemand vragen (bijvoorbeeld aan je broer of zus, je vader of moeder, je juf of meester of een klasgenoot).

Controleer

Heb je de betekenis gevonden? Lees dan de zin met het moeilijke woord opnieuw en controleer of je de zin nu beter begrijpt.

Wat ga je lezen?

Je gaat een stripverhaal lezen over de avonturen van Dexter. Hij maakt van alles mee tijdens een uitje met zijn baasjes.

Wat is een stripverhaal?

Een stripverhaal is een verhaal met afbeeldingen in vakken en kleine stukjes tekst. De stukjes tekst staan in ballonnen. Er zijn verschillende soorten tekstballonnen. Die zien er net iets anders uit. In een spreekballon lees je wat de stripfiguren zeggen en in een gedachteballon lees je wat de stripfiguren denken. Een gedachteballon is met kleine bolletjes aangegeven, daarom noem je die ook wel

denkwolk. Soms is de schrijver aan het woord om te vertellen hoe het verhaal verdergaat. Dit staat boven of onder in een vak in een rechthoekige vertelballon. Ook zie je vaak losse woorden in een strip, zoals SPLASH!, BOIIIIINK!, ARGH! of ZJOEF! Dit zijn woorden die geluiden weergeven.

In deze oefening leer je:

- letten op details in een stripverhaal,
- plaatsen en tijdstippen bepalen,
- afbeeldingen en tekst met elkaar vergelijken.

Leesvraag

Hoe zou jij het verhaal zou laten aflopen?

Wat zie je al?

Bekijk de afbeelding hierboven. Welk stripfiguur zal de hoofdpersoon zijn in het stripverhaal dat je gaat lezen?

- Dexter de vos Dexter de hond
 Dexter de kat Dexter de mol

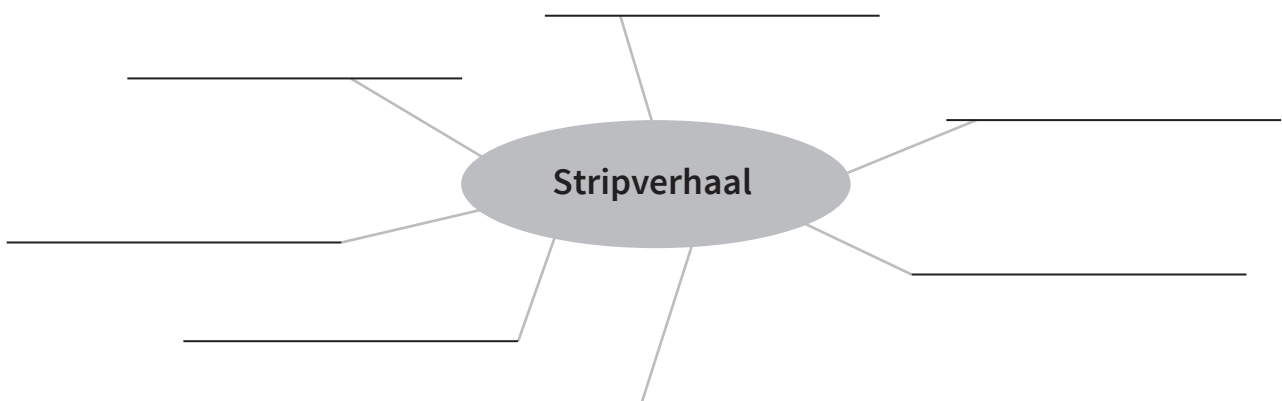
Wat weet je al?

Wat heeft een stripverhaal niet? Kruis het juiste antwoord aan.

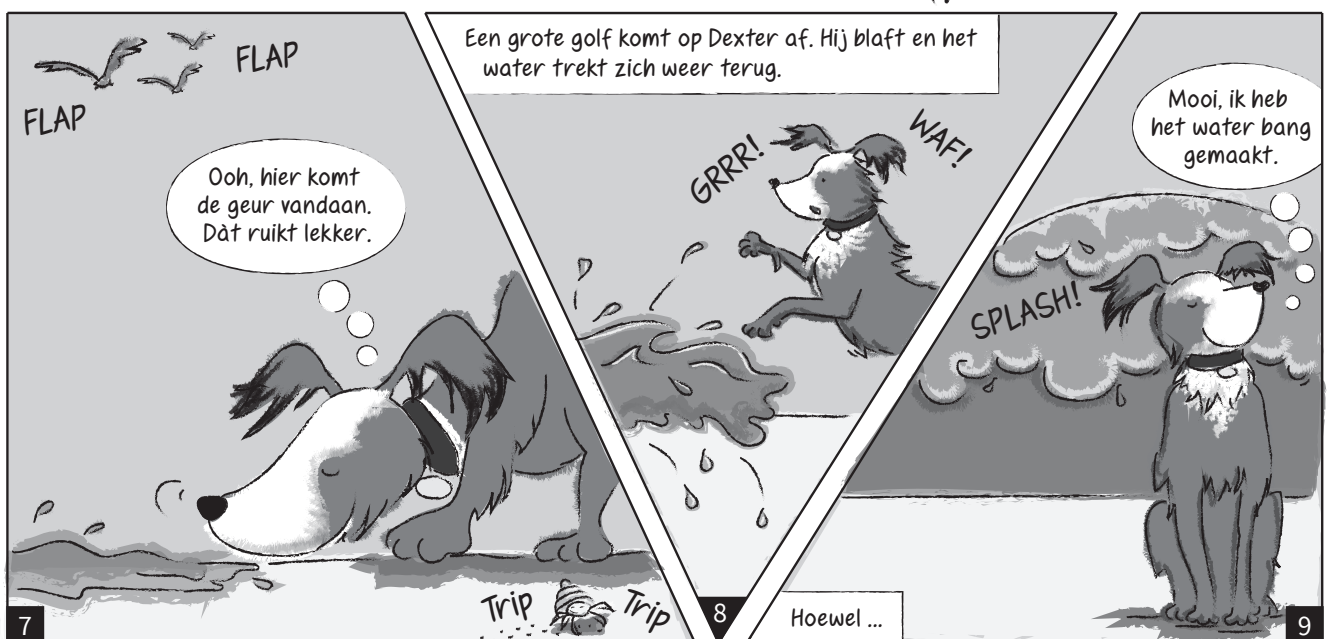
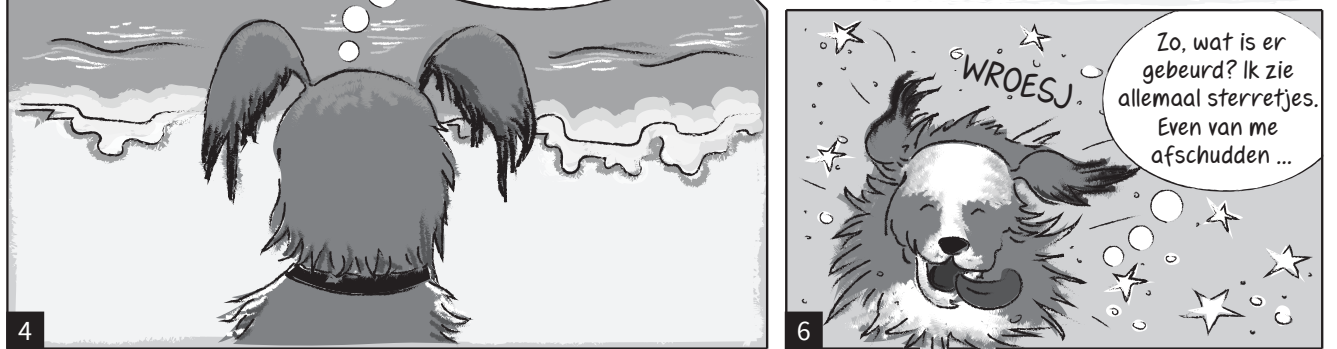
- Veel tekst Stripfiguren
 Veel afbeeldingen Tekstballonnen

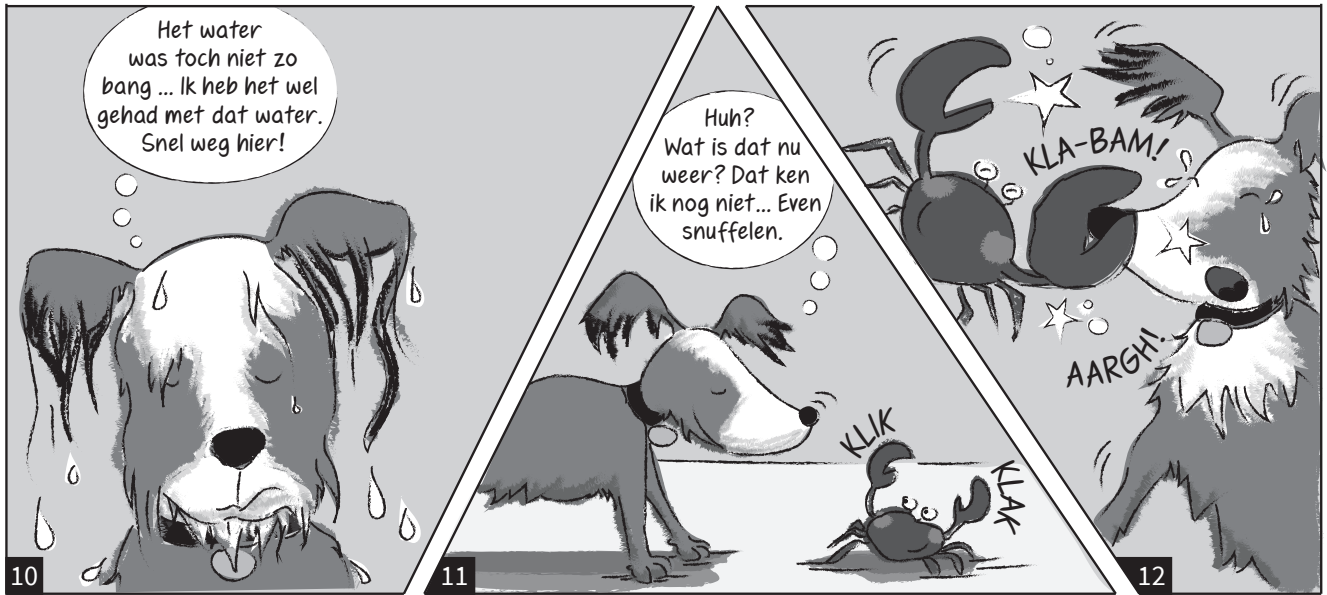
Vul het woordweb in

Wat weet jij al over een stripverhaal? Schrijf woorden op die hiermee te maken hebben of waar je aan denkt. Vind je dit moeilijk? Kijk dan op het internet of pak er een stripboek bij.

De avonturen van Dexter

Einde

1 In dit stripverhaal komen drie verschillende ballonnen voor. Verbind de ballonnen met de juiste woorden.

• Spreekballon

• Gedachteballon

• Tekst van de verteller

2 Op welke **drie** afbeeldingen wordt er door de stripfiguren echt wat gezegd? Schrijf de nummers op.

_____, _____ en _____

3 Op welke afbeeldingen wordt er door de schrijver wat verteld? Schrijf de nummers op.

4 Op welk strand speelt het stripverhaal zich af?

Op strand _____

Dat weet ik door de afbeelding met nummer _____

5 Bekijk afbeelding 1. Daar lees je: *Die rit duurde echt een eeuwigheid.*

Wat bedoelt Dexter hier?

- Dat de autorit erg hobbelig was.
- Dat ze over erg lange en saaie wegen reden.
- Dat de autorit erg lang duurde.

6 Bekijk afbeelding 3. Daar lees je: *Volgens mij komt die geur achter die enorme zandbulten vandaan.*

Wat bedoelt Dexter met die enorme zandbulten?

- Duinen
- Rotsen
- Woestijn
- Zee

7 Bekijk afbeeldingen 8, 9 en 10. Op afbeelding 9 vertelt de schrijver: *Hoewel ...*

Waarom vertelt de schrijver dit?

8 Bekijk afbeelding 10. Het water druipt van Dexter af. Bedenk hier een geluid bij.

9 Op afbeelding 13 is er iets kleins op Dexter getekend wat je niet terugvindt op de andere afbeeldingen. Wat is dat?

Het is een _____

Waarom zal de tekenaar dat gedaan hebben?

10 Op afbeelding 14 zit een vogel vast in een net. Wat is dit voor een vogel en hoe weet je dat?

Dit is een _____

en dat weet ik doordat _____

11 In afbeelding 15 zegt de vogel: *Bedankt voor je hulp, hond.* Waarom zegt de vogel hier 'hond' en niet 'Dexter'?

12 Op afbeelding 16 ligt een kwal. Wat zou de kwal kunnen denken? Je mag maar één korte zin opschrijven.

13 Op welk deel van de dag eindigt het verhaal?

- Begin van de dag
- Eind van de dag

Dat weet ik door de afbeelding met nummer _____,

omdat _____

14 Bekijk afbeelding 17. In de tekstballon lees je: *DEXTER, DEXTER ...* Wie zou hier kunnen roepen?

15 **De leesvraag**

De tekstballon in deze afbeelding is nog niet af. Hoe zou jij het verhaal laten aflopen?

Een verhaal met plaatjes | De avonturen van Dexter

Vragen voor het lezen

Wat zie je al?

Dexter de hond

Wat weet je al?

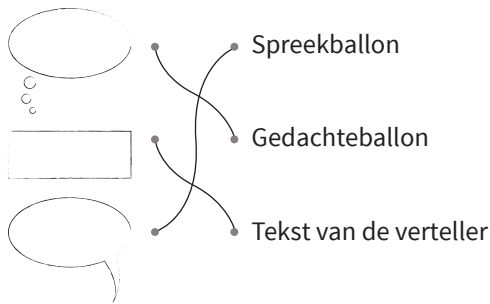
Veel tekst

Vul het woordweb in

Antwoorden kunnen zijn: afbeeldingen, grappige figuurtjes, korte stukjes tekst, humor, leuk, tekstballonnen, tijdschrift, boek, serie, grappige woorden ...

Vragen na het lezen

1. De volgende antwoorden horen bij elkaar.

2. 14, 15 en 17
3. 5, 8, 9, 13 en 14
4. Op strand **Zeewier**
Dat weet ik door de afbeelding met nummer **3**.
5. Dat de autorit erg lang duurde.
6. Duinen
7. Dexter denkt dat hij het water heeft weggejaagd, maar hij wordt even later overspoeld door een grote golf.
8. Zelf in te vullen.
9. Het is een **pleister**
De pleister is een grapje van de tekenaar. Die is niet echt op Dexters neus geplakt.
10. Dit is een **meeuw** en dat weet ik doordat **Dexter op afbeelding 15 zegt: Dank je, meeuw!**

11. De vogel (meeuw) weet niet hoe hij heet.
12. Zelf in te vullen.
13. Eind van de dag
Dat weet ik door de afbeelding met nummer **17**, omdat **de zon ondergaat**.
14. Zijn baasje
15. **De leesvraag**
Zelf in te vullen.

We gaan op avontuur! | Overleven in de wildernis

Vragen voor het lezen

Wat zie je al?

Een afgelegen plek in de natuur

Wat weet je al?

- Avontuur
- Schuilplaats
- Vuur maken

Ken je deze woorden al?

Het **klimaat** is het gemiddelde weer in een gebied, gemeten over een langere tijd.

In een **tropisch regenwoud** is het constant warm en regent het veel en vaak.

Als je op **survival** gaat, probeer je te overleven in de natuur.

Tondel is een stof die snel in brand vliegt en wordt gebruikt om vuur te maken.

Eiwitten, vitamines en vetten zijn voorbeelden van **voedingsstoffen**.

Als je niet genoeg drinkt of veel vocht verliest, dan kan het lichaam **uitdrogen**.

Bacteriën zijn zo klein dat je ze alleen onder een microscoop kunt bekijken. Sommigen kunnen ziekte of bederf veroorzaken.

Vragen na het lezen

1. 1. Voorbereid
2. Onvoorbereid